

USNESENÍ

Krajský soud v Brně projednal ve veřejném zasedání, konaném dne 13. prosince 2023, odvolání **obžalovaného M.B.**, narozeného XXXXX, trvale bytem XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu v Blansku ze dne 17. 10. 2023 č. j. 14 T 132/2023-228, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání obžalovaného **zamítá**.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným ze spáchání přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku (dále jen „tr. zák.“), kterého se dle zjištění soudu I. stupně dopustil tak, že

- dne 28. listopadu 2022 v 06:19 hod řídil vlastní osobní motorové vozidlo tov. zn. Škoda Fabia, reg. zn. XXXXX, v Boskovicích po silnici II. třídy č. 150 na ulici Komenského ve směru ulic kpt. Jaroše – Komenského, přičemž se v km 94,75 nechoval dostatečně ohleduplně a ukázněně, své chování nepřizpůsobil situaci v silničním provozu a zároveň překročil nejvyšší povolenou rychlost v obci, kdy jel rychlostí až 80 km/hod, přičemž nedal přednost chodkyni J.Ch. (roz. Š.), nar. XXXXX (trvale bytem XXXXX), přecházející vozovku na ulici Komenského po přechodu pro chodce označeném vodorovným dopravním značením č. V 7a a svislým dopravním značením č. IP 6, z jeho pohledu zleva doprava, když pravou přední částí vozidla narazil do těla chodkyně J.Ch.: po střetu narazila chodkyně J. Ch. do přední kapoty a čelního skla vozidla Škoda Fabia a poté upadla na vozovku; v důsledku uvedeného jednání došlo ke smrtelnému zranění chodkyně J.Ch., která byla letecky transportována do Fakultní nemocnice Brno, kde následně v příčinné souvislosti s dopravní nehodou svým zraněním dne XXXXX v 09:15 hod podlehla, přičemž příčinou smrti bylo polytrauma, tedy poranění více pro život nezbytných a důležitých orgánů, kdy v tomto případě dominovalo velmi vážné poranění hlavy; obžalovaný tak svým jednáním porušil důležitou povinnost, vyplývající mu z postavení řidiče motorového vozidla tím, že se nechoval dostatečně ohleduplně a ukázněně, aby svým jednáním neohrožoval život, zdraví nebo majetek jiných osob, své chování nepřizpůsobil situaci v provozu na pozemní komunikaci, ohrozil chodce přecházejícího pozemní komunikaci po přechodu pro chodce a překročil nejvyšší povolenou rychlost jízdy v obci, čímž porušil § 4 písm. a), § 5 odst. 2 písm. f) a § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů).

2. Za toto jednání byl obžalovanému podle § 143 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Zároveň byl obžalovanému podle § 73 odst. 1, 3 tr. zák. uložen i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel, na dobu 7 let. Dále bylo podle § 228 odst. 1 tr. řádu rozhodnuto o tom, že obžalovaný je povinen uhradit na náhradu majetkové škody poškozené Zdravotní pojišťovně ministerstva vnitra České republiky, IČ 47114304 (se sídlem Vinohradská 2577/178, Praha 3), částku ve výši 464 068 Kč.
3. Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný prostřednictvím svého obhájce řádně a včas odvolání, kterým napadá výrok o uloženém trestu, konkrétně pak způsobu výkonu trestu odnětí svobody, neboť tento považuje za nepřiměřeně přísný. Namítá, že se soud při ukládání trestu nedostatečně vypořádal se všemi okolnostmi rozhodnými pro uložení trestu. Odůvodnění napadeného rozsudku je v toto směru kusé a nedostatečné. Navíc soud ve svých úvahách o uloženém trestu přičítá obviněnému k tíži i skutečnosti zakládající samu trestní odpovědnost – naplnění znaku skutkové podstaty trestného činu, což je v rozporu s § 39 odst. 5 tr. zák. Dále podotýká, že doposud vedl řádný život a nikdy nebyl soudně trestán. V evidenci přestupků nemá záznam, přičemž v evidenci dopravních přestupků má pouze 2 záznamy z let 2010 a 2021 za méně závažné přestupky, vyřešené pokutou na místě. Nejbližším poškozeným pak krátce po nehodě předal dne 3. 12. 2023 omluvný dopis a nabídl částku 50 000 Kč na nejbližší nezbytné výdaje, avšak toto nabízené finanční plnění však bylo právním zástupcem poškozených odmítnuto. Svoji vinu od počátku doznával a přijímal, přičemž před soudem učinil i prohlášení viny. I přesto, že soud neshledal žádnou přítěžující okolnost ve smyslu § 42 tr. zák., tak volil nepodmíněný trest odnětí svobody, aniž by dostatečně přihlédl k účinkům a důsledkům, které lze očekávat od nepodmíněného trestu odnětí svobody pro jeho budoucí život. Uložený nepodmíněný trest totiž z velké části postihne především jeho rodinu, kdy je otcem čtrnáctiletého syna, který tak zůstane ve velmi citlivém věku bez otce a jeho výchovného působení. Zároveň bude na delší dobu vyřazen z pracovního života a pravděpodobně bezpochyby přijde o zaměstnání, které po návratu z výkonu trestu bude nucen znovu hledat. Soud by pak dle jeho názoru neměl při ukládání trestu sledovat pouze povahu a závažnost spáchaného trestného činu, když by měl též přihlídnout i k přiměřenosti trestních sankcí v souladu s § 38 tr. zák. V tomto ohledu je uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody v rozporu s kritérii stanovenými v § 39 odst. 1 tr. zák., kdy soud dostatečně nezohlednil jeho osobní, rodinné a jiné poměry, jeho dosavadní způsob života a možnost jeho nápravy, dále i jeho chování po činu, snahu nahradit škodu a odčinit jiné škodlivé následky činu, včetně jeho postoje k trestnému činu a učiněnému prohlášení viny.

Zároveň obžalovaný podotýká, že poškozená žila v XXXXX, tj. ve městě, kde žije i její rodina, stejně jako on. Jeho vina z usmrcení poškozené je zde obecně známa, a tudíž se bude muset po zbytek života v XXXXX s touto skutečností vypořádat. I toto je pro něho tak do velké míry dalším trestem. Rovněž poukazuje na to, že soud při posuzování odůvodněnosti uloženého trestu nepřihlédl k tomu, že poškozená se před vstupem na přechod pro chodce nedostatečným způsobem přesvědčila, zda může vozovku bezpečně přejít, aniž by sama sebe ohrozila. Poškozená měla oblečenou bundu s kapucí, kterou měla nasazenou na hlavě, když tato kapuce významným způsobem zužuje zorné pole chodce a zhoršuje periferní vidění. Obžalovaný je tudíž toho názoru, že poškozená při rychlosti své chůze a nedostatečném letmém rozhlédnutí (navíc omezeným nasazenou kapucí) mohla dohlédnout pouze na krátký úsek vozovky před přechodem, přičemž se zjevně spoléhala na to, že má na přechodu přednost.

Za výše popsané situace měl soud dle názoru obžalovaného rozhodnout o podmíněném odložení výkonu trestu, a to v souladu s podmínkami stanovenými v § 81 tr. zák., neboť vzhledem k jeho osobě a poměrům, zejména pak s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a prostředí, ve kterém žije a pracuje, jakož i k s ohledem na okolnosti případu, lze mít za to, že k působení na něj, aby

vedl řádný život, není třeba výkonu trestu. Pokud jde o uložený trest zákazu činnosti řízení motorových vozidel na dobu 7 let, tak tento pak přijímá.

S ohledem na výše uvedené tudíž obžalovaný navrhuje, aby odvolací soud v souladu s § 258 odst. 1 písm. e) tr. řádu napadený rozsudek zrušil ve výroku o trestu a ve věci poté sám rozhodl tak, že mu uloží trest odnětí svobody s podmíněným odkladem jeho výkonu na přiměřenou zkušební dobu.

4. V souladu s ustanovením § 254 odst. 1 tr. řádu odvolací soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost oddělitelného výroku rozsudku, proti němuž bylo podáno odvolání obžalovaného, jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo. Dospěl přitom k závěru, že řízení před soudem I. stupně nevykazuje žádné podstatné vady, když byla zachována veškerá ustanovení trestního řádu, zabezpečující právo na obhajobu a řádné objasnění věci. Rovněž tak odvolací soud naznal, že postupem nalézacího soudu nedošlo k porušení práva obžalovaného na spravedlivý proces. Nutno podotknout, že obžalovaný se ke spáchání žalované trestné činnosti doznal, když ve smyslu ustanovení § 206c odst. 1, 4 tr. řádu učinil i prohlášení o své vině. Za tohoto stavu jsou tak poněkud nepatřičné námitky obhajoby, jež se týkají údajného ‚spoluzavinění poškozené‘. Nalézací soud pak jednání obžalovaného dle řádně zjištěných skutkových okolností správně posoudil jako přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 tr. zák. Navíc je třeba uvést, že výrok o vině obžalovaného nebyl podaným odvoláním dotčen, když odvolací soud neshledal ani žádné důvody pro případný postup dle § 254 odst. 2 tr. řádu. Odvoláním obžalovaného je napadán toliko výrok o uloženém trestu (konkrétně pak způsobu výkonu trestu odnětí svobody), který tedy byl odvolacím soudem řádně přezkoumán.
5. Odvolací soud dospěl k závěru (a to oproti námitkám obžalovaného), že soud I. stupně posoudil náležitě všechny okolnosti, významné z hlediska stanovení druhu a délky trestů, jakož i způsobu jejich výkonu, a to v návaznosti na zákonná kritéria, uvedená v ustanovení § 38 a § 39 tr. zák. (viz body 7. – 11. odůvodnění napadeného rozsudku). Uložené tresty (odnětí svobody a zákazu činnosti) dle názoru odvolacího soudu plně odpovídají jak povaze a závažnosti spáchaného přečinu, tak i poměrům na straně obžalovaného, jeho dosavadnímu způsobu života a možnostem jeho nápravy, jakož i výchovnému působení trestu. Rovněž tak nalézací soud dostatečně zohlednil i samotné okolnosti případu, zejména pak i osobní, rodinné a majetkové poměry obžalovaného, přičemž dostatečně přihlédl i k účinkům a důsledkům, které lze pro budoucí život obžalovaného od takto uložených trestů očekávat. Na straně obžalovaného jsou dány polehčující okolnosti dle § 41 písm. 1), o), p) tr. zák. (kdy tento se k trestné činnosti doznal, prohlásil svoji vinu, svého jednání upřímně lituje, přičemž před spácháním trestné činnosti vedl řádný život). Žádnou přitěžující okolnost ve smyslu ustanovení § 42 tr. zák. pak nalézací soud v daném případě neshledal. Nelze však přehlédnout, že daná dopravní nehoda byla způsobena porušením hned několika povinností obžalovaného coby řidiče (kdy tento se mj. plně nevěnoval řízení motorového vozidla a dostatečně nesledoval situaci v provozu na pozemních komunikacích [ačkoli tato povinnost dle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb. není ze zcela nepochopitelných důvodů ve skutkové větě výroku napadeného rozsudku vůbec uvedena], přičemž nedbal své povinnosti neohrozit a neomezit chodce, který přechází pozemní komunikaci po přechodu pro chodce, navíc jel s motorovým vozidlem v obci rychlostí o 30 km/h více než je zákonnou úpravou povoleno), v důsledku čehož tak došlo ke zcela zbytečnému fatálnímu následku, tj. ke sražení a následnému úmrtí chodkyně J.Ch. (byť tyto skutečnosti byly již řádně zohledněny v použité právní kvalifikaci jednání obžalovaného). Daný způsob jízdy obžalovaného lze jednoznačně označit nejenom za zcela nepozorný, ale zejména též bezohledný a hazardní, hraničící až s hrubým porušením jeho povinností coby řidiče motorového vozidla.

6. Rozhodně se však dle názoru odvolacího soudu nelze ztotožnit s námitkami obžalovaného, dle nichž se „poškozená před vstupem na přechod pro chodce nedostatečným způsobem přesvědčila, zda může vozovku bezpečně přejít, aniž by sama sebe ohrozila“. Taktéž i námitku obhajoby, že „nasazená kapuce zimní bundy na hlavě významným způsobem zužuje zorné pole chodce a zhoršuje periferní vidění“, pak odvolací soud považuje za poněkud zavádějící. V tomto směru lze plně odkázat na příslušný videozáznam kamerového systému Městské policie Boskovice č. 2, který zachycuje pohyb poškozené chodkyně před vstupem na přechod pro chodce a zčásti pak i po předmětném přechodu pro chodce. Odvolací soud poukazuje zejména na časový úsek 00:03 – 00:04 hod. a dále 00:08 hod. tohoto videozáznamu, ze kterého je zcela zřejmé, že poškozená se dívala, resp. otočila svoji hlavu doprava ve směru jízdy obžalovaného, když si tudíž byla příjezdějícího vozidla obžalovaného vědoma. Nicméně nemohla předpokládat, že vozidlo obžalovaného jede rychlostí cca 80 km/hod. (namísto v obci povolené a jí předpokládané rychlosti 50 km/h), tj. o 60 % větší rychlostí, než je ustanovením § 18 odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb. dovoleno. Dle závěrů Ing. Alberta Bradáče, Ph.D. (znalce z oboru doprava, odvětví doprava silniční a městská, se specializací na technické posudky o příčinách silničních nehod) se přitom podává, že „pokud by se řidič vozidla Škoda pohyboval rychlostí 50 km/h při vstupu chodkyně do vozovky, nemusel by na její pohyb prakticky nijak reagovat, neboť by přijel do místa střetu 1,1 sec poté, co by chodkyně již opustila jeho jízdní koridor“. Za tohoto stavu tudíž odvolací soud shledává takto uplatněné námitky obhajoby za irelevantní a zcela nepatřičné.
7. Z hlediska justiční praxe je pak zcela obvyklé, že při těchto dopravních nehodách (kdy provinilý řidič způsobí smrt jiného účastníka provozu na pozemních komunikacích porušením důležité povinnosti coby řidiče, aniž by se poškozený chodec svým pohybem na přechodu pro chodce nějakým způsobem spolupodílel na vzniku nehodového děje) je pak takto provinilým řidičům ukládán nepodmíněný trest odnětí svobody (byť se jednalo o nedbalostní formu zavinění). Navíc nelze přehlédnout i obsah odvolacích námitek (stran údajného spoluzavinění poškozené chodkyně), z nichž lze mj. dovodit nedostatečnou sebereflexi obžalovaného a zejména pak absenci patřičné míry jeho pokory.
8. Obžalovaný byl ohrožen trestem odnětí svobody ve výměře od 1 roku do 6 let (dle § 143 odst. 2 tr. zák.), když uložený trest toliko na samé spodní hranici trestní sazby (a to v trvání 12 měsíců) nelze dle názoru odvolacího soudu považovat za nepřiměřeně přísný, nebo z jiných důvodů nezákonný trest. Rovněž i odvolací soud (stejně jako předtím i soud nalézací) dospěl k závěru, že v daném případě nejsou u obžalovaného splněny zákonné podmínky pro podmíněný odklad výkonu tohoto druhu trestu ve smyslu ustanovení § 81 odst. 1 tr. zák., případně § 84 tr. zák., a to s ohledem na shora popsané okolnosti případu a zejména způsobený závažný následek. Pro výkon trestu odnětí svobody byl tudíž obžalovaný v souladu s ustanovením § 56 odst. 2 písm. a) tr. zák. řádně zařazen do věznice s mírnějším typem režimu, a to do věznice s ostrahou (neboť v jeho případě nejsou splněny podmínky pro zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou). Takto uložený trest náležitě respektuje ustanovení § 37 odst. 2 a § 38 tr. zák., týkající se přiměřenosti trestních sankcí, když dostatečnou měrou zohledňuje i satisfakční charakter. Ve výměře a způsobu výkonu tohoto druhu trestu byla nalézacím soudem dostatečně zohledněna zásada individuální represe a zejména i potřebné generální prevence.
9. Z výše uvedených důvodů tudíž odvolací soud požadavku obhajoby na uložení „trestu s podmíněným odkladem na přiměřenou zkušební dobu“ nevyhověl. V této souvislosti je nutno podotknout, že sám obžalovaný si měl být důsledků tohoto svého zcela nezodpovědného a bezohledného jednání (kdy dle své výpovědi se mj. „doma zpozdlil s odjezdem do práce a vyjžděl o něco později než obvykle, a proto spěchal“) vědom před způsobením předmětné dopravní nehody (a nikoliv až poté). Pakliže obžalovaný poukazuje na „citlivý věk svého syna (14 let) a případnou ztrátu zaměstnání“, tak je třeba poukázat na utrpení, které obžalovaný způsobil

pozůstalým poškozeným po J.Ch., když je mj. zcela zřejmé, že tento fatální a již zcela nevratný následek zasáhl do jejich života daleko podstatnějším způsobem, než do života samotného obžalovaného. V tomto směru pak odvolací soud ponechává bez jakéhokoliv komentáře další úvahy obhajoby, dle nichž ‚vina obžalovaného z usmrcení poškozené je v XXXXX (kde žijí rodiny poškozené a obžalovaného) obecně známa, a tudíž se tento bude muset po zbytek života v XXXXX s touto skutečností vypořádat‘, kdy ‚i toto je pro obžalovaného do velké míry dalším trestem‘.

10. Soud I. stupně rovněž správně dovodil, že obžalovanému je zapotřebí uložit i trest zákazu činnosti, spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel (jehož výměra je dle § 73 odst. 1 tr. zák. dána od 1 roku do 10 let). Předně je třeba uvést, že u daného charakteru trestné činnosti (spáchané formou porušení důležité povinnosti řidiče) je uložení tohoto druhu trestu prakticky vždy obligatorně dáno. Nutno zároveň konstatovat, že obžalovaný má v evidenční kartě řidičů pouze 2 záznamy, jež se skutečně týkají toliko banálního provinění v dopravě (a to nerespektování povinnosti řidiče být za jízdy připoután bezpečnostním pásem). Při ukládání tohoto druhu trestu však nelze přehlédnout závažnost porušení jednotlivých povinností řidiče ze strany obžalovaného (jak je uvedeno v samotném znění skutku a v bodě 5. shora) a zejména pak zcela nezodpovědný, bezohledný až hazardní způsob jeho jízdy, který vedl ke zcela zbytečnému úmrtí poškozené. Za tohoto stavu tudíž odvolací soud považuje samotnou délku uloženého trestu zákazu činnosti v trvání 7 let (tj. na hranici 2/3 trestní výměry) za přiměřenou, s ohledem na okolnosti případu pak zcela akceptovatelnou. V neposlední řadě je třeba konstatovat, že výrok o takto uloženém druhu trestu nebyl odvoláním obžalovaného mj. ani napaden.
11. Odvolací soud se pak rozhodně neztotožňuje s tvrzením obhajoby, že ‚odůvodnění napadeného rozsudku je kusé a nedostatečné‘. Rovněž nelze přisvědčit ani námitkám, dle nichž soud ‚v rozporu s § 39 odst. 5 tr. zák. ve svých úvahách o uložení trestu přičítá obžalovanému k tíži i skutečnosti zakládající samu trestní odpovědnost – naplnění znaku skutkové podstaty trestného činu‘. V tomto směru totiž nalézací soud toliko v souladu s ustanovením § 39 odst. 2 tr. zák. poukazuje na obžalovaným způsobený následek (v rámci posouzení povahy a závažnosti spáchaného přečinu), resp. ve smyslu § 81 odst. 1 tr. zák. pak na ‚okolnosti případu‘ (z důvodu čehož pak u obžalovaného dospěl k přímé formě výkonu trestu odnětí svobody).
12. Vzhledem k tomu, že odvolací soud neshledal v postupu a rozhodnutí soudu I. stupně žádné podstatné pochybení, jež by bylo učiněno v neprospěch obžalovaného, bylo tak odvolání obžalovaného podle § 256 tr. řádu jako nedůvodné zamítnuto.

Poučení o opravných prostředcích:

Proti tomuto rozhodnutí není řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm. a), b)cc), § 140 odst. 1 trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1, 2 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst. 1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).

- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, **musí být uvedeno** (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) - l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Paušální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10 000 Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Brno, dne 13. prosince 2023

JUDr. Josef Teplý v. r.
předseda senátu